

DANMARKS STATISTIK.

STATISTIQUE DU DANEMARK.

STATISTISKE MEDDELELSER,

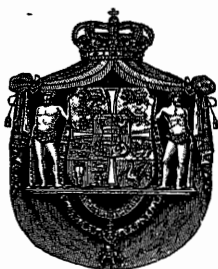
TREDIE RÆKKE, 11TE Bind.

Communications de statistique

3e série, tome 11e.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

Publié par le Bureau de Statistique.

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1892.

II.

Høsten i Danmark

i Aaret 1890.

Récolte en Danemark

en 1890.

Til Oplysning om Høsten i Aaret 1890 meddeles i det Følgende, ligesom for de foregaaende Aar:

1) en Beretning om Høstens Udfald i Almindelighed, der i Slutningen af Aaret 1890 er udarbejdet paa Grundlag af de fra Landets Amter til det statistiske Bureau indsendte skematiske Beretninger med ledsagende Bemærkninger;

2) en i Foraaret 1891 foretagen Beregning af Høst-Udbyttets Størrelse og Værdi, i Henhold til de i Løbet af Aarets første Fjerdingaar gennem Amterne fra Landets samtlige By- og Sogneraad modtagne Opgivelser om Gjennemsnits-Udbyttet pr. Td. Land af de vigtigere Sæd- og Plantearter i hvert enkelt af Landets Sogne.

Høstens Udfald i Aaret 1890.

Caractère de la récolte en 1890.

Ifølge de til det statistiske Bureau fra Landets samtlige Amter indsendte Beretninger — af hvilke den sidste indkom til Bureauet den 22de December — synes Høsten i 1890 i sin Helhed at kunne betegnes som en god Middelhøst, idet Udfaldet dog maa antages gennemgaaende at have været endel bedre i kvantitativ end i kvalitativ Henseende. Fornemlig synes Resultatet at have været særdeles tilfredsstillende for Vaarsædens og for Høets Vedkommende, medens Vintersæden i det Hele næppe har givet synderlig over en Middelhøst. Ogsaa, hvad Bælgsæden angaar, har Udfaldet været

meget gunstigt. Derimod have Kartofflerne næsten overalt ydet et højest tarveligt Udbytte, medens Avlen af de øvrige Rodfrugter formentlig kan betegnes som en ret god Middelhøst. Bøghveden har, ligesom Kartofflerne, kun givet et simpelt Udbytte. — De Vejrforhold, der have indvirket paa Afgrøderne, have i deres Hovedtræk været følgende. Efteraaret 1889 var fugtigt, hvilket besværliggjorde Vintersædens Lægning, men Saaningen blev dog for det meste tilendebragt nogenlunde tidlig, og skjøndt den vedvarende Fugtighed i Oktober Maaned langt fra var gunstig for Sædens Spiring og første Vækst, udviklede den sig dog i Løbet af den for Størstedelen milde Vinter saa kraftigt, at den med Held overstod den temmelig barske Eftervinter, der indtraf i Slutningen af Februar og Begyndelsen af Marts. Foraaret kom tidlig, og Vaarsæden blev, trods nogen Afbrydelse ved Regn, i Reglen lagt i rette Tid. Foraaret var i det Hele grødefuldt, og Begyndelsen af Maj bragte stærk Varme. Alle Sædarterne saavel som Græsset udviklede sig derfor overordenlig frodigt og lovede paa denne Tid en usædvanlig rig Høst. Resultatet kom imidlertid ikke fuldt til at svare til de store Forventninger, idet Sommervarmen fuldstændig udeblev. Allerede Slutningen af Maj var kølig, og saavel Juni som Juli og Avgust Maaneder holdt sig gennemgaaende ualmindelig kolde og regnfulde. Sæden blev derfor vel ved at vokse, saa at den kom til at fylde meget, men dels foregik Blomstringen, især for Rugens Vedkommende, under mindre heldige Forhold, ligesom Kjærnen ikke blev tilstrækkelig udviklet, dels gik en ikke ringe Del af Afgrøden hurtig i Leje, og Modenheden trak saa længe ud, at Høsten først kunde begynde meget sent. Da nu tilmed Avgust Maaned var særlig regnfuld, blev Indhøstningen baade besværlig og langvarig, hvorved Kornets Kvalitet forringedes endel. Den første Halvdel af September bragte heldigvis smukt og tørt Vejrlig, saa at det lykkedes at bringe en stor Del af Sæden godt i Hus, men i Slutningen af Maaneden regnede det paany, og da en Del af Vaarkornet endnu stod grøn paa Markerne i Begyndelsen af Oktober, kunde Høsten først fuldt afsluttes langt ind i denne Maaned. Det fugtige Vejrlig havde tillige vanskelig-

gjort Indbjærgningen af den rige Høavl og paa flere Steder indvirket mindre heldigt paa Høets Kvalitet; Efterslætten af Enghøet blev ikke lidet forringet herved.

Af Plantesygdomme synes Kartoffelsygdommen paa Grund af den regnfulde Sommer at have haft en meget stor Udbredelse i alle Egne af Landet; den omtales særlig i Beretningerne fra ikke mindre end 13 af Landets 18 Amter, medens Beretningerne fra de øvrige Amter i al Almindelighed bemærke, at det kolde og fugtige Vejrlig i høj Grad har skadet Kartoffelavlens. — Iøvrigt nævnes af Plantesygdomme kun Rust paa Hveden i et Par af de jyske Amters Beretninger, idet det i Beretningen fra Aarhus Amt hedder, at «Kjærnen blev stærkt angreben af Rust», og i Beretningen fra Randers Amt: «Hveden har lidt endel af Bladrust».

Insektangreb ses derimod ikke at være forekomne i nogen væsentlig Grad; de berøres kun i Beretningerne fra 3 Amter, nemlig Svendborg, Odense og Aarhus Amter. I Beretningen fra Svendborg Amt hedder det saaledes: «Kun fra Langeland meddeles, at Oldenborrelarver have anrettet nogen Skade, dog ikke i saa høj Grad som forrige Aar»; i Beretningen fra Odense Amt bemærkes: «Kornet er paa enkelte Steder blevet noget udtyndet af Oldenborrelarver»; og i Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Larveangreb omtales kun i en enkelt Beretning og synes saaledes ikke iaar at have været af nogen Betydning». —

Af de mere almindelige Udtalelser i Amternes Beretninger skulle følgende anføres. — I Beretningen fra Københavns Amt siges: «Det meget gunstige Foraar gav Sæden en udmærket Udvikling fra Begyndelsen, og derefter bidrog den fugtige, men kølige Sommer til, at Fylden blev overmaade stor, hvorimod Kjærnen navnlig hos Vintersæden ikke fik Varme nok til nogen rigtig Udvikling». — I Beretningen fra Frederiksborg Amt hedder det: «Høsten har for hele Amtet været meget tilfredsstillende, og det Indhøstede, der med Undtagelse af noget af Rugen er kommet godt i Hus, fylder ifølge den af Frederiksborg Amt's Landboforening afgivne Beretning usædvanlig godt, om det end utvivlsomt næppe

vil folde stærkt. Rugen, Vaarsæden saavel som Bælgsæden har givet et ikke lidet over Middelhøst staaende Udbytte». — I Beretningen fra Sorø Amt ytres: «Sæden har allevegne fyldt meget stærkt, men Kjerneudbyttet har paa Grund af det kolde og vaade Vejr saavel i Sommertiden som i Begyndelsen af Høsten været forholdsvis ringe saavel i Kvantitet som i Kvalitet». — I Beretningen fra Præstø Amt bemærkes: «Den vaade og kolde Sommer har standset Udviklingen af Hvede og Rug. Tidlig Lejesæd og daarligt Høstvejr har skadet Kvaliteten af Sæden». — I Beretningen fra Maribo Amt hedder det: «Med Henviisning til foranstaaende efter de hertil indgivne Beretninger udarbejdede Fremstilling tilføjes, at indeværende Aars Høst næppe kan anses som værende over et Middelaars. Aarsagen hertil maa søges i den altfor store Regnmængde i Foraaret og den usædvanlig kolde og regnfulde Sommer, hvorved Sæden blev nedslaaet, og hvorved en stor Del Kjerne ikke har kunnet udvikle sig i Vækst». — I Beretningen fra Svendborg Amt bemærkes: «Kvaliteten har for alle Kornsorters Vedkommende lidt en Del af Sommerens kolde og fugtige Vejr». — I Beretningen fra Vejle Amt ytres: «Af de til Indberetningerne gjorte Anmærkninger fremgaar det, at Vintersædens Kvalitet har lidt under den haarde Storm i Blomstrings-tiden, ligesom ogsaa det regnfulde og temmelig kolde Vejr har været en medvirkende Aarsag dertil. Disse Forhold have ikke havt synderlig Indflydelse paa Vaarsæden, der i det Hele taget maa betragtes som tilfredsstillende». — I Beretningen fra Aarhus Amt forklares: «Vintersæden blev forrige Aar gennemgaaende saaret under uheldige Forhold, idet den stadige Regn sidst i September og i Oktober Maaned vanskeliggjorde Arbejdet i høj Grad; paa de sværeste Lerjorder maatte Saaningen endog enkelte Steder ganske opgives, og de til Rug eller Hvede bestemte Arealer maatte saaledes henligge ubesaede Vinteren over og kunde først i Foraaret tilsaas med Vaarsæd. Uagtet Vintersæden saaledes paa Grund af disse Forhold ikke stod synderlig kraftig i den første Tid efter Saaningen, fik den dog efterhaanden i den milde Vinter, fri for synderligt Snelæg, et ret godt Udseende, saa at den ved Foraarets

Komme næsten overalt stod busket og grøn, og hvis Sommeren var bleven mere varm og grødefuld, vilde den sikkert have givet en særlig god Afrøde, men det kolde og regnfulde Vejrlig navnlig under Blomstringen bevirkede, at de gode Forventninger noget bleve skuffede. Vaarsædens Lægning begyndte til sædvanlig Tid, midt i April Maaned, men maatte mange Steder afbrydes paa Grund af den stærke Regn og var ofte ikke tilendebragt før i Slutningen af Maj Maaned; imidlertid spirede den kraftig, om end den noget hæmmedes af Ukrudt; Skridningen holdtes noget tilbage af det regnfulde Vejrlig, men var dog endt i den sidste Halvdel af Juli Maaned; den endnu stærkere Regn i Avgust Maaned havde til Følge, at Vaarsæden i stort Omfang gik i Leje, hvilket forhaled navnlig Havrens Modning saa meget, at denne Sædart ofte først kunde høstes og hjemkjøres i Oktober Maaned, hvad selvfølgelig har skadet Kvaliteten endel. Halmudbyttet er vistnok overalt tilfredsstillende, om end Kvaliteten har lidt noget ved den ualmindelig stærke Nedbør». — I Beretningen fra Hjørring Amt udtales: «Det vil af Indberetningen fremgaa, at medens Rughøsten er en Gjennemsnitshøst, hvad Kvantiteten af det Indhøstede angaar, og den i Kvalitet er lidt under en saadan, er Forholdet for Byg og Havre det, at baade Kvantitet og Kvalitet er en Del over det gjennemsnitlige. . . . Det er næppe at betvivle, at den megen Regn i Forsommeren har vakt Forhaabninger om en tidlig og rigelig Høst, idet man ventede, at Sommervarmen efter den store Nedbør ikke vilde udeblive. At det ikke desto mindre ikke gik efter Forventning, skyldes for Rugens Vedkommende særlig den Omstændighed, at der i Tiden omkring Pinse, da Blomstringen foregik, indtraf Nattefrost. Dette fik vel ingen Indflydelse paa Vaarsæden, som da ogsaa gav et godt Udbytte, men at Høsten i det Hele ikke faldt saa tidlig, som ventet var, maa tilskrives den store Regnmængde i Eftersommeren tilligemed den paa denne Tid herskende Kulde og stærke Blæst, tildels endog Storm. Indhøstningen skete derfor meget sent og for en Del med temmelig lange Afbrydelser, saa at den først kunde siges at være tilendebragt henimod Midten af denne Maaned (Oktober). Som det efter

dette var at vente, blev Straaet langt, men Kjørneudbyttet ikke svarende dertil, medens Resultatet, som omtalt, for Høets Vedkommende blev særdeles godt». — I Beretningen fra Thisted Amt ytres: «Høsten maa, taget under Et, karakteriseres som over Middelhøst; navnlig er dette Tilfældet med Hensyn til Byg, Havre og Hø». — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt hedder det: «Høstudbyttet tør for Amtet i det Hele karakteriseres som over Middelhøst, for saa vidt som de vigtigste Afgrøder, Rug, Byg, Havre samt Ager- og Enghø, vise — navnlig de 4 sidste — et Resultat, der er endog betydelig over Middelhøst. Dog skal det bemærkes, at Kvaliteten — uden dog at gaa under Middelhøst — ikke staar i samme gunstige Forhold som Kvantiteten, hvilket for Rugens Vedkommende navnlig skyldes vedholdende Storm i dens Blomstringsperiode samt for Byggens og Havrens Vedkommende den fugtige Sommer, der i det Hele har medført, at samtlige Kornsorter i Henseende til Vægt ikke ganske kan naa op til Middeltallet». I en Indberetning til dette Amt fra Hammerum Herreds Landboforening findes følgende Udtalelse: «Kornafgrøderne og Kløverhøet har paa Grund af den megen Væde afgivet det rige Udbytte, der næppe har været Mage til i mangfoldige Aar». — I Beretningen fra Ribe Amt ytres: «Indeværende Aars Høst kan for Ribe Amts Vedkommende formentlig betegnes som over et Middelaars, naar undtages Boghveden og Kartofflerne, hvis Udbytte saavel i kvantitativ som i kvalitativ Henseende har været betydelig under det almindelige». —

Om Afgrøden af de enkelte Sæd- og Plantearter skal man tilføje følgende særlige Bemærkninger:

Hveden (*froment*) synes gennemsnitlig for hele Landet at have givet endel over Middelhøst, hvad Kvantiteten angaar, men ikke mere end en Middelhøst i Henseende til Kvaliteten, hvorhos det maa bemærkes, at man paa de i særlig Grad hvededyrkende Øer Lolland og Falster langtfra har været tilfreds med Afgrøden af denne Kornsort. Kvantiteten er betegnet paa Øerne i 6 Amter, nemlig Kjøbenhavns, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms og Odense, som meget

god, i Svendborg Amt tildels som meget god, i Maribo Amt som noget over god og i Frederiksborg Amt ligefrem som god, og for Jyllands Vedkommende i Vejle, Aalborg, Thisted og Ringkjøbing Amter som meget god, i Aarhus og Randers Amter tildels som meget god, i Hjørring Amt som noget over god og i Viborg og Ribe Amter som god. Ved Siden heraf karakteriseres Kvaliteten i Ribe Amt som meget god, i Svendborg Amt som noget over god og i Landets øvrige Amter som god, dog i Aarhus Amt kun som tildels god. — Om denne Sædart ytres i Beretningen fra Sorø Amt: «Særlig klagès fra flere Steder over, at Hveden gik tidlig i Leje, hvorved Kjærnen hindredes i at udvikle sig», — og i Beretningen fra Maribo Amt: «Særlig har Hveden lidt under den fugtige Sommer og har mange Steder maattet kjøres vaad ind». — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Hveden fik ikke ved Saaningen noget godt Sædleje paa Grund af den store Mængde Regn forrige Efteraar; den holdt sig dog godt Vinteren igjennem, men Sommeren blev for kold og vaad til, at der kunde opnaas en god Afgrøde; mange Steder gik den paa Grund af Regnen tidlig i Leje, og dette havde til Følge, at Vipperne bleve svange, ligesom Kjærnen blev stærkt angreben af Rust; det varme, tørre Vejr i Begyndelsen af September syntes vel at have en god Virkning paa Kjærnenes Kvalitet, men Afgrøden har dog vist de fleste Steder kun været middelmaadig». — Ogsaa i Beretningen fra Randers Amt udtales, som tidligere berørt, at «Hveden har lidt en Del af Bladrust».

Rugen (*seigle*) maa antages at have ydet noget over Middelhøst for Kvantitetens Vedkommende og en Middelhøst i kvalitativ Henseende. Dens Kvantitet betegnes nemlig i Frederiksborg, Odense, Vejle og Ribe Amter som meget god, i Aarhus, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns, Maribo, Svendborg, Randers og Aalborg Amter som noget over god og i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Hjørring og Viborg Amter som god. Derhos er Kvaliteten karakteriseret i Frederiksborg Amt som meget god, i Aarhus Amt tildels som meget god,

i Randers Amt som noget bedre end god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Maribo, Svendborg, Odense, Vejle, Aalborg, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god og i Københavns, Hjørring og Thisted Amter som noget under god. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Om Rugen gælder lignende Bemærkninger som om Hveden, dog at den bedre synes at have kunnet modstaa det daarlige Vejrlig i Forsommeren; men den vilde upaatvivlelig have givet et langt større Udbytte, hvis Vejret navnlig i Blomstringstiden havde været heldigere». — I Beretningen fra Randers Amt hedder det, at «Rugen tabte betydeligt ved det ustadige Vejr under Indhøstningen». — Beretningerne fra Aalborg, Hjørring, Ringkjøbing og Ribe Amter fremhæve fornemlig det uheldige Vejrlig i Blomstringstiden, Beretningen fra det sidstnævnte Amt dog tillige Vanskelighederne ved Indbjærgningen.

Byggen (*orge*) har givet et Udbytte, der i kvantitativ Henseende er betydelig over Middelhøst og ðgsaa, hvad Kvaliteten angaar, fornemlig i Jylland, naar ikke lidet over en saadan. Kvantiteten er nemlig i Thisted og Ringkjøbing Amter betegnet som noget højere end meget god og i alle Landets øvrige Amter som meget god — og Kvaliteten i Frederiksborg, Holbæk, Aarhus, Hjørring, Viborg og Ribe Amter som meget god, i Randers, Aalborg, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Københavns og Maribo Amter som noget bedre end god og i Sorø, Præstø, Bornholms, Svendborg, Odense og Vejle Amter som god. — Foruden de almindelige rosende Udtalelser i Amternes Beretninger om Høstens Udfald for Vaarsædens Vedkommende findes i Beretningen fra Aarhus Amt følgende særlige Bemærkninger vedrørende Byggen: «Byggen kom de fleste Steder iaar meget sent i Jorden, idet Saaningen hindredes af det regnfulde Vejr i April og Maj Maaneder; imidlertid spirede Udsæden meget hurtigt, og Voksetiden blev derved dog omtrent den sædvanlige, særlig fordi den kølige Sommer forhalede Modenheden. Afgrøden roses i de fleste Beretninger som værende over en Middelhøst, om end den Omstændighed, at Kornet mange Steder gik i Leje, har be-

virket, at Straaet har udviklet sig paa Kjærnens Bekostning». — I en Indberetning til Ringkjøbing Amt fra Skikkildgaard hedder det: «Vaarbyggen blev ikke helt ensartet moden, og der klages over, at den næppe skæpper saa godt som ventet. Vinterbyggen har derimod givet et godt og folderigt Udbytte, og den var moden i Juli».

Havren (*avoine*) synes at være den af Kornsorterne, der har givet det bedste Udbytte, idet den saavel paa Øerne som i Jylland baade kvantitativt og kvalitativt karakteriseres som betydelig over en Middelhøst. Kvantiteten betegnes i Thisted Amt tildels som udmærket god, i Aarhus, Randers og Aalborg Amter som noget højere end meget god og i alle de øvrige Amter som meget god; og ved Siden heraf karakteriseres Kvaliteten i Aarhus Amt som noget over meget god, i Københavns, Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Svendborg, Odense, Vejle, Randers, Viborg og Ribe Amter som meget god og i Maribo, Aalborg, Hjørring, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Havren omtales i samtlige Beretninger som den Sædart, der iaar har givet det bedste Udbytte; og Grunden hertil maa nærmest søges i, at Havren er kraftigere og mere haardfør end de andre Kornsorter. Den modnedes iaar meget sent og maatte mange Steder høstes grøn i September og Oktober Maaned; denne Omstændighed har vel bevirket, at Vægten ikke overalt er bleven saa høj som ønskeligt, men Udbyttet betegnes dog saavel for Kvantiteten som for Kvaliteten med mg og ug»; — og i Beretningen fra Præstø Amt hedder det paa lignende Maade: «Havren er den Sædart, som har holdt sig bedst».

Bælg-sæden (*légumes*) maa antages, hvad Mængdeudbyttet angaar, at have givet ikke lidet over et Middelaars Afgrøde og i Henseende til Beskaffenheden at kunne betegnes som en ret god Middelhøst. Dens Kvantitet betegnes i Thisted Amt som noget over meget god, i Københavns, Frederiksborg, Holbæk, Præstø, Bornholms, Odense, Vejle, Hjørring, Viborg og Ribe Amter som

meget god, i Maribo, Svendborg, Randers, Aalborg og Ringkjøbing Amter tildels som meget god og i Sorø Amt som god; derhos angives Kvaliteten i Frederiksborg, Holbæk, Bornholms og Hjørring Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Maribo, Randers, Aalborg og Ringkjøbing Amter som noget bedre end god, i Sorø, Præstø, Svendborg, Odense, Vejle, Viborg og Ribe Amter som god og i Thisted Amt tildels som god. I Beretningen fra Aarhus Amt findes ingen Karakterbetegnelse for denne Sædart, idet der udtales: «Bælgsæd dyrkes formentlig mindre og mindre og omtales kun i et Par Beretninger; den synes iøvrigt at have givet en god Afgrøde, men modnedes meget sent». — I Beretningen fra Hjørring Amt ytres: «Bælgsæd dyrkes kun lidt her, væsenligst Vikker, hvoraf Udbyttet er meget godt».

Boghveden (*sarrasin*) har givet en tarvelig Afgrøde, idet den kvantitativt har været noget og kvalitativt ikke lidet under en Middelhøst. Skjøndt denne Sædart egenlig kun er af nævneværdig Betydning i det midterste og i det sydvestlige Jylland, findes den dog karakteriseret i Beretningerne fra alle Landets Amter undtagen fra 4, nemlig Holbæk, Bornholms, Hjørring og Thisted Amter; det bemærkes i Beretningen fra Holbæk Amt, at den kun dyrkes meget faa Steder i Amtet, og i Beretningen fra Bornholms Amt, at den der dyrkes aldeles undtagelsesvis. I Beretningen fra Sorø Amt hedder det derhos: «Boghvede er kun anmeldt fra Antvorskov, Holstejnborg og Bregentved-Gisselfeld Birker», og i Beretningen fra Maribo Amt er denne Sædart kun anført fra Lollands Nørre-Herred; endvidere ytres i Beretningen fra Odense Amt, at Boghvede dyrkes meget lidt der i Amtet. Kvantiteten er i Maribo Amt angivet som meget god, i Sorø, Svendborg, Odense, Vejle, Randers og Aalborg Amter som god, men i Kjøbenhavns og Ringkjøbing Amter som noget ringere end god og i Frederiksborg, Præstø, Aarhus, Viborg og Ribe Amter kun som temmelig god. Kvaliteten betegnes i Maribo Amt som meget god og i Kjøbenhavns, Sorø, Præstø, Svendborg og Odense Amter som god, men i Randers og Aalborg Amter som noget under god, i Ringkjøbing Amt ikke højere end

som lidt over temmelig god og i Frederiksborg, Vejle, Aarhus, Viborg og Ribe Amter ligefrem kun som temmelig god. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Boghvede dyrkes alene i de daarlige Egne af Amtet og har iaar kun givet et tarveligt Udbytte». — I Beretningen fra Viborg Amt ytres: «Den kolde og vaade Sommer i Forbindelse med Nættefrost maa antages at have skadet Boghveden»; — og lignende Ytringer findes i Indberetningerne til Ringkjøbing Amt. — I Beretningen fra Ribe Amt siges: «Det er dog navnlig kun det ringe Udbytte af Boghvede og Kartofler, der ankes over i de modtagne Indberetninger».

Raps (*colza*) er anført i Beretningerne fra 9 Amter, hvoraf 5 paa Øerne, nemlig Københavns, Frederiksborg, Holbæk, Svendborg og Odense Amter, og 4 i Jylland, nemlig Vejle, Randers, Thisted og Ringkjøbing Amter; men i Beretningen fra Odense Amt bemærkes, at Raps kun dyrkes meget lidt der i Amtet, — og i Beretningen fra Ringkjøbing Amt siges, at den dyrkes saa godt som ikke; der er kun modtaget 3 Indberetninger, alle fra Skodborg-Vandfuld Herreder. Kvantiteten er i Københavns Amt betegnet som meget god, i Randers og Ringkjøbing Amter tildels som meget god og i Holbæk, Odense og Thisted Amter som god, men i Frederiksborg, Svendborg og Vejle Amter kun som temmelig god. Kvaliteten karakteriseres i Københavns Amt som meget god, i Ringkjøbing Amt tildels som meget god, i Holbæk, Odense og Randers Amter som god, i Svendborg og Vejle Amter som lidt over temmelig god og i Frederiksborg og Thisted Amter ligefrem kun som temmelig god. — Endvidere skal man tilføje, at der i Beretningen fra Sorø Amt ytres: «Raps er kun anmeldt i en eneste Indberetning, hvori Kvantiteten betegnedes med mg»; samt, at der i Beretningerne fra Bornholms og Viborg Amter bemærkes, at Raps kun dyrkes aldeles undtagelsesvis.

Kartoflerne (*pommes de terre*) have givet Aarets simpleste Afgrøde, idet Udbyttet af dem saavel kvantitativt som kvalitativt har været langt under Middelhøst. Som allerede omtalt, have de

paa Grund af det kolde og fugtige Vejrlig været stærkt angrebne af Sygdom. Kvantiteten betegnes kun i Frederiksborg, Sorø og Odense Amter som god og i Svendborg Amt tildels som god, medens den i Kjøbenhavns og Thisted Amter ikke er betegnet højere end som lidt over temmelig god, i Holbæk, Præstø, Maribo, Bornholms, Vejle, Aalborg, Hjørring, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter simpelthen som temmelig god og i Aarhus og Randers Amter endog kun som noget under temmelig god. Ved Siden heraf karakteriseres Kvaliteten kun i 1 Amt, nemlig Frederiksborg, som god, hvorimod den i Kjøbenhavns, Svendborg og Thisted Amter ikke angives højere end som lidt over temmelig god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Maribo, Odense, Vejle, Randers, Aalborg, Hjørring, Viborg og Ribe Amter ligefrem som temmelig god og i Aarhus og Ringkjøbing Amter endog som noget ringere end temmelig god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres: «Der klages almindeligt over, at Kartoflerne (med Undtagelse af Arten *«magnum bonum»*) paa Grund af den kolde, regnfulde Forsommer ere blevne stærkt angrebne af Sygdom». — Beretningerne fra Sorø, Præstø og Maribo Amter omtale ligeledes, at Kartoflerne have været angrebne af Sygdom. — I Beretningen fra Svendborg Amt bemærkes: «Fra alle Egne af Amtet klages over, at Kartoflerne ere meget angrebne af Svamp». — Beretningen fra Vejle Amt omtaler Kartoffelsygdommen som almindelig udbredt. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Kartoflerne synes at have givet et noget forskjelligt Udbytte; i nogle Beretninger, navnlig fra de bedre Egne, omtales de som tidlig angrebne af Sygdom, saa at Toppene visnede, og Udviklingen standsedes, hvorved Knoldene bleve smaa og ringe i Tal; efter andre Beretninger, navnlig fra de vestlige Egne af Amtet, synes de bedre at have modstaaet det fugtige Vejrlig, og Udbyttet omtales som ret tilfredsstillende. Gjennemgaaende maa Kartoffelhøsten dog vistnok betegnes som langt under en Middelhøst, og dette har ogsaa havt til Følge, at Priserne ere gaaede saa højt op som ikke i mange Aar; saaledes koster en Tønde nu 5 à 6 Kr., medens den forrige Aar kun betaltes med c. 3 Kr.». — I Beretningen fra Randers Amt siges: «Kartoflerne ere

paa Grund af den vaade Sommer stærkt angrebne af Sygdom». — Indberetningerne til Aalborg Amt fremhæve ligeledes Kartoffelsygdommens Udbredelse. — I Beretningen fra Hjørring Amt hedder det: «Hvad særlig Kartofflerne angaar, da har Regnen havt en overordenlig uheldig Virkning, dels direkte dels indirekte derved, at der er fremkaldt endel Sygdom i dem, for hvilken kun enkelte Steder en enkelt Art er gaaet fri». — I Beretningerne fra Thisted og Ribe Amter omtales paa lignende Maade den herskende Kartoffelsygdom. — Forskjellige Indberetninger til Ringkjøbing Amt fremhæve, foruden den af Regnen fremkaldte Sygdom, tillige særlig, at Kartofflerne bleve standsede for tidlig i deres Vækst af Nattefrost. — Beretningerne fra Københavns, Bornholms, Odense og Viborg Amter omtale derhos alle det fugtige Vejrligs skadelige Indvirkning paa Kartoffelavl.

Sukkerroer (*betteraves*) anføres paa Øerne i Beretningerne fra Københavns, Frederiksborg, Præstø, Maribo, Svendborg og Odense Amter, og i Jylland i Beretningerne fra Vejle, Hjørring og Ribe Amter; men i Beretningen fra Odense Amt bemærkes, at «Sukkerroer ikke dyrkes meget i Almindelighed». I Beretningen fra Holbæk Amt ytres, at «Sukkerroer kun dyrkes meget faa Steder i Amtet». Kvantiteten er i Københavns Amt betegnet som udmærket god, i Præstø, Hjørring og Ribe Amter som meget god og i Frederiksborg, Maribo, Svendborg, Odense og Vejle Amter som god. Kvaliteten karakteriseres i Københavns Amt ligeledes som udmærket god, i Hjørring og Ribe Amter som meget god, i Maribo Amt som noget bedre end god og i Frederiksborg, Præstø, Svendborg, Odense og Vejle Amter som god.

Andre Rodfrugter (*autres racines*) kunne formentlig antages, trods det mindre gunstige Vejrlig, saavel kvantitativt som kvalitativt i det Hele at have ydet en ret god Middelhøst. Kvantiteten angives nemlig i Præstø, Bornholms og Ribe Amter som meget god, i Thisted Amt tildels som meget god, i Københavns, Maribo, Svendborg, Randers, Aalborg og Hjørring Amter som

noget bedre end god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Odense, Vejle, Viborg og Ringkjøbing Amter som god og kun i Aarhus Amt som noget under god. Kvaliteten betegnes derhos i Viborg og Ribe Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Svendborg og Thisted Amter tildels som meget god, i Maribo, Aalborg, Hjørring og Ringkjøbing Amter som noget over god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense, Vejle og Randers Amter som god og i Aarhus Amt tildels som god. — I Beretningen fra Aarhus Amt, i hvilken Beretning, som ovenfor anført, saavel Kvantiteten som Kvaliteten er karakteriseret lavest, bemærkes: «Andre Rodfrugter, navnlig Gulerøder, Runkelroer og Turnips, voksede straks efter Saaningen ret godt til og stode tætte og uden Spring, men det regnfulde Vejr bevirkede, at Toppene udviklede sig paa Knoldenes Bekostning, og at disse af Mangel paa Varme gennemgaaende kun bleve smaa. Mange gik ogsaa hurtigt i Blomst og tabte derved deres Værdi som Foder, ligesom Udbyttet derhos skadedes ved den store Mængde Ukrudt, der vanskelig kunde luges bort, idet Brugen af Renseplove næsten umuliggjordes i den opblødte Jordbund. Afgrøden af Rodfrugter har saaledes vistnok ikke givet noget tilfredsstillende Udbytte».

Høhøsten (*récolte de foins*) har, som allerede omtalt, saavel hvad Agerhøet som hvad Enghøet angaar, givet et særdeles godt Udbytte; dog synes Udfaldet i det Hele taget at have været endnu gunstigere i Henseende til Agerhøet end til Enghøet, ligesom det for begge Høsorters Vedkommende har været noget bedre i kvantitativ end i kvalitativ Henseende. — Af Agerhø er Kvantiteten i Maribo, Aarhus og Randers Amter betegnet som tildels udmærket god, i Svendborg, Hjørring og Thisted Amter som noget over meget god og i alle de øvrige Amter som meget god. Derhos karakteriseres Kvaliteten i Randers Amt noget højere end som meget god, i Frederiksborg, Holbæk, Odense, Vejle, Aalborg, Hjørring, Thisted, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som meget god, i Aarhus Amt tildels som meget god, i Maribo og Svendborg

Amter som noget bedre end god og i Kjøbenhavns, Sorø; Præstø og Bornholms Amter ligefrem som god. — Af Enghø angives Kvantiteten i Aarhus, Randers og Thisted Amter som noget over meget god og i alle de øvrige Amter som meget god, undtagen i Frederiksborg Amt, hvor den karakteriseres som god. Ved Siden heraf er Kvaliteten i Holbæk, Bornholms, Odense, Vejle, Randers og Viborg Amter betegnet som meget god, i Svendborg, Aarhus, Aalborg, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns og Hjørring Amter som noget over god og i Frederiksborg, Sorø, Præstø, Maribo og Ribe Amter som god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres: «Høet har ogsaa lidt endel af den vedholdende Regn i Juli Maaned, men Græsvæksten har været meget frodig og Eftergræsningen givet et særdeles rigeligt Udbytte». — I Beretningen fra Maribo Amt bemærkes: «Høets Kvalitet er blevet forringet meget ved det fugtige Vejr i Bjærgningstiden»; — og i Beretningen fra Svendborg Amt siges: «Mange Steder kom Høet ikke godt ind paa Grund af Regn i Bjærgningstiden». — Derimod hedder det i Indberetningen fra Odense Amt: «Græs og Høavl har gennemgaaende været fortrinlig». — I Beretningen fra Aarhus Amt udtales: «Agerhø har iaar i kvantitativ Henseende givet et overordenlig stort Udbytte, og mange Steder er Græsset slaaet til Hø to Gange; derimod har selvfølgelig Bjærgningen været meget vanskelig paa Grund af det regnfulde Vejr, og Kvaliteten har derved lidt endel. Om Enghøet gjælde de samme Bemærkninger som om Agerhøet». — I Beretningen fra Hjørring Amt ytres: «Høhøsten, saavel af Agerhø som af Enghø, har havt et meget (nogle Steder endog udmærket) smukt Udfald». — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt bemærkes: «At Enghøet i det Hele i Kvalitet er ringere end i Kvantitet skyldes navnlig Forholdet i Bølling-Nørre Herreder, hvor Skjernaen i Bjærgningstiden forarsagede Oversvømmelse af Engene». Det hedder saaledes i en Indberetning til dette Amt fra Bølling-Nørre Herreders Kontor i Skjern Sogn: «Paa Grund af Oversvømmelse kunde 2den Slæt af Høet ikke bjærges, men 1ste Slæt var særlig god og Høhøsten i

det Hele et godt Middelaars», — og i en Indberetning til samme Amt fra Lønborg Sogn: «I Skjerna-Dalen gik Efterslætten tabt paa Grund af Oversvømmelse, ellers var Høavlen bleven rig». — I Beretningen fra Ribe Amt ytres: «Høudbyttet har været usædvanlig rigeligt, dog har Enghøet i kvalitativ Henseende lidt endel ved den fugtige Sommer til betydelig Foringelse af Fodringsværdien».

Høstens Udbytte i Aaret 1890.

Produit de la récolte en 1890.

Det aarlige Høst-Udbyttes Størrelse og Værdi udmaales for hvert enkelt Sogn i Landet ved Hjælp af de fra By- og Sogneraadene indhentede Opgivelser om det gjennemsnitlige Fold-Udbytte pr. Td. Land af de vigtigere Sæd- og Plantearter i Forbindelse med de med visse Aars Mellemrum indsamlede Oplysninger om Arealets Benyttelse samt de Priser for Afgrøderne, som dels fremgaa af Aarets Kapitelstakster dels ad anden Vej blive tilvejebragte. Ved Beregningen for 1890 har man for første Gang kunnet anvende de nye, i Juli 1888, indsamlede Opgivelser om Arealets Benyttelse, idet disse efter en omhyggelig Revision og Bearbejdelse i Bureauet nu ere under Trykning. Da Udstrækningen af det besaaede Areal i sin Helhed er tiltaget ikke lidet, siden de nærmest foregaaende Oplysninger om dette Forhold bleve indhentede, nemlig i Sommeren 1881, maa det selvfølgelig tages i Erindring ved de efterfølgende Sammenligninger mellem Høst-Udbyttets Størrelse i 1890 og dets tilsvarende Størrelse i Aaret forud, 1889, for hvilket Aar Beregningen endnu blev foretagen med Arealopgivelserne fra 1881, altsaa med et i det Hele for lille Areal. Bemærkningen gjælder ligeledes, om end ikke fuldt i samme Grad, med Hensyn til Sammenligningen af Resultatet for 1890 med det gjennemsnitlige Udbytte i det sidste Femaar, da det ved Udregningerne for de

4 første Aar af Femaaret benyttede Areal i sin Helhed ikke alene har været for lille for Aarene 1889 og 1888, men ogsaa for 1887 og 1886 maa antages at have været noget mindre i Omfang end det i hvert af disse Aar i Virkeligheden besaaede Areal.

Beregningen for 1890 udviser, at der i hele Landet blev indhøstet:

		til en Værdi af:	af den samlede Værdi:
af Hvede (<i>froment</i>)	1,029027 Tdr.	12,921624 Kr. ∴	4,23 pCt.
- Rug (<i>seigle</i>)	4,265054 —	44,894077 — -	14,68 —
- Byg (<i>orge</i>)	6,047443 —	59,159929 — -	19,35 —
- Havre (<i>avoine</i>)	9,385575 —	64,613827 — -	21,13 —
- Boghvede (<i>sarrasin</i>)	181757 —	1,672614 — -	0,55 —
- Ærter og anden Bælgssæd (<i>légumes</i>)	214236 —	2,676410 — -	0,88 —
- Blandsæd (<i>provende</i>)	3,081721 —	24,335414 — -	7,96 —
- Kartoffler (<i>pommes de terre</i>)	3,146388 —	11,335449 — -	3,71 —
- Andre Rodfrugter (<i>autres racines</i>)	22,027270 —	18,851798 — -	6,16 —
- Raps (<i>colza</i>)	6798 —	122364 — -	0,04 —
- Agerhø (<i>trèfle et herbes</i>)	1,359961 Læs à 1000 \bar{u}	37,682048 — -	12,32 —
- Enghø (<i>foin</i>)	1,319847 —	27,489708 — -	8,99 —
		<hr/>	
		305,755262 Kr. ∴	100,00 pCt.

Hvorledes dette Udbytte fordeler sig paa Landets enkelte Amter, vil fremgaa af omstaaende Tabel:

Oversigt over Udbyttet

A m t. <i>Bailliage.</i>	Hvede. <i>froment.</i>		Rug. <i>seigle.</i>		Byg. <i>orge.</i>	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	29404	368432	259183	2,721421	495463	4,910039
Frederiksborg	11061	138594	273331	2,869975	322453	3,195509
Holbæk	88657	1,110872	277487	2,908148	591117	5,849802
Sorø	93057	1,166004	225093	2,363477	486021	4,816468
Præstø	130107	1,617767	216673	2,275067	496067	4,916024
Bornholms	28060	351592	71572	741486	101209	965534
Maribo	278010	3,523855	131245	1,431104	516593	5,282442
Svendborg	107244	1,343767	205065	2,190094	428779	4,257775
Odense	106013	1,328343	283281	3,025441	442083	4,389884
Øernes Amter. <i>Iles</i>	871613	10,949226	1,942930	20,526213	3,879785	38,583477
Vejle	56581	708960	226432	2,405839	310871	3,089542
Aarhus	46974	588585	317994	3,224459	375536	3,593879
Randers	34615	433726	305930	3,102130	316390	3,027853
Aalborg	2077	26025	269886	2,751274	231825	2,113004
Hjørring	5613	70331	256720	2,669888	216379	2,029635
Thisted	1374	17217	143957	1,474859	159329	1,422531
Viborg	2869	35948	317853	3,216645	265032	2,433430
Ringkjøbing	2799	35071	300140	3,331554	155519	1,461878
Ribe	4512	56535	183212	2,191216	136777	1,404700
Jyllands Amter. <i>Jutland</i>	157414	1,972398	2,322124	24,367864	2,167658	20,576452
Hele Kongeriget . <i>Royaume.</i>	1,029027	12,921624	4,265054	44,894077	6,047443	59,159929

af Høsten i Aaret 1890.

Havre. <i>avoine.</i>		Boghvede. <i>sarrasin.</i>		Ærter og anden Bælg­sæd. <i>légumes.</i>		Blandsæd. <i>provende.</i>	
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
363747	2,557141	177	1628	18287	228587	156881	1,253479
408994	2,875228	1206	11095	5675	70937	158023	1,262603
444844	3,118150	821	7553	12420	155374	176754	1,409840
377897	2,656616	453	4168	12818	160353	266785	2,131612
408752	2,873527	380	3496	36828	463047	290537	2,321391
170930	1,087115	260	2392	7099	88738	122424	908386
289469	2,037647	690	6348	49698	616102	255790	2,069516
397780	2,736726	3885	35742	23644	295786	295992	2,338337
462153	3,179613	8020	73784	11002	137635	366943	2,898850
3,324566	23,121763	15892	146206	177471	2,216559	2,090129	16,594014
715322	5,155113	19577	180295	6425	80377	157649	1,286667
852038	5,742870	11761	108202	6740	84317	166466	1,278459
777370	5,239473	13655	125626	4323	54081	96135	738317
618860	4,003572	12171	111914	1229	15375	57451	426380
617214	4,135334	303	2788	2274	28425	142803	1,083875
567046	3,836730	142	1306	6612	82717	74262	554401
911661	5,935184	27738	255190	3673	45912	77597	574480
595785	4,295610	27220	250152	2005	25062	131134	1,041204
405693	3,148178	53298	490875	3484	43585	88095	757617
6,061009	41,492064	165865	1,526408	36765	459851	991592	7,741400
9,385575	64,613827	181757	1,672614	214236	2,676410	3,081721	24,335414

Oversigt over Udbyttet af

A m t. <i>Bailliage.</i>	Kartofler. <i>pommes de terre.</i>		Andre Rodfrugter. <i>autres racines.</i>	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	147279	547878	1,431565	1,288408
Frederiksborg	430104	1,599987	1,060059	954053
Holbæk	136306	505688	1,767670	1,579711
Sorø	107887	401340	1,144930	1,030437
Præstø	37061	137866	1,264075	1,137668
Bornholms	92878	332503	328035	295231
Maribo	46074	176259	2,464460	2,218014
Svendborg	105236	391477	903244	812920
Odense	155361	577942	2,047700	1,842930
Øernes Amter. <i>Iles</i> . . .	1,258186	4,670940	12,411738	11,159372
Vejle	113195	428324	944475	755580
Aarhus	106962	383993	2,085617	1,668494
Randers	150707	541038	1,513805	1,211044
Aalborg	446135	1,525032	881245	704996
Hjørring	154565	544069	828690	662952
Thisted	209681	704091	484160	387328
Viborg	189343	653125	1,113494	890795
Ringkjøbing	327204	1,151758	1,162180	929744
Ribe	190410	733079	601866	481493
Jyllands Amter. <i>Jutland</i> . .	1,888202	6,664509	9,615532	7,692426
Hele Kongeriget . <i>Royaume.</i>	3,146388	11,335449	22,027270	18,851798

Høsten i Aaret 1890 (fortsat).

Raps. <i>colza.</i>		Agerhø. <i>trèfle et herbes.</i>		Enghø. <i>foin.</i>		Den samlede Værdi i Kroner. <i>valeur totale en Kr.</i>
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 q.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 q.	Værdi i Kroner.	
260	4680	103311	3,099330	26588	638112	17,619135
70	1260	105111	3,153330	28136	675264	16,807835
888	15984	106371	3,150078	48876	1,171336	20,982536
64	1152	115198	3,455940	29374	704976	18,892543
64	1152	133474	4,004220	49417	1,186008	20,937233
70	1260	42696	1,024704	14618	292360	6,091301
320	5760	131705	3,951150	39515	948360	22,266557
1930	34740	103269	2,891532	39956	879032	18,207928
914	16452	124985	3,499580	63460	1,396120	22,366574
4580	82440	966120	28,229864	339940	7,891568	164,171642
16	288	70371	1,688904	95884	1,917680	17,697569
168	3024	44393	1,065432	90778	1,815560	19,557274
988	17784	26104	626496	121764	2,435280	17,552848
176	3168	46874	1,124976	78478	1,569560	14,375336
32	576	78275	1,878600	103397	2,067940	15,174413
507	9126	32071	769704	43826	876520	10,136530
83	1494	19775	474600	107006	2,140120	16,656923
248	4464	52229	1,253496	193159	3,863180	17,643173
"	"	23749	569976	145615	2,912300	12,789554
2218	39924	393841	9,452184	979907	19,598140	141,583620
6798	122364	1,359961	37,682048	1,319847	27,489708	305,755262

Den samlede Brutto-Værdi, hvortil Høsten i 1890 er beregnet, udgjør saaledes for hele Landet et Beløb af 305,8 Mill. Kr., nemlig 164,2 Mill. Kr. for Øerne og 141,6 Mill. Kr. for Jylland. Herefter har Høst-Udbyttet i 1890 for hele Landet havt en 31,4 Mill. Kr. (o: 11,4 pCt.) større Værdi end i det nærmest forudgaaende Aar 1889, idet den for Øerne har været 19,2 Mill. Kr. (o: 13,2 pCt.) større og for Jylland 12,2 Mill. Kr. (o: 9,4 pCt.) større; Brutto-Værdien af Høsten i 1889 blev nemlig for hele Landet beregnet til en Sum af 274,4 Mill. Kr., for Øerne til 145,0 Mill. Kr. og for Jylland til 129,4 Mill. Kr. Den højere Værdi af Høsten i 1890 er ikke grundet i Priserne, da disse, saaledes som det senere vil blive paavist, gennemgaaende have været lavere i 1890 end i 1889, men deri, at Udbyttet i Tønder og Læs af Foraarssæden, Blandsæden, Rodfrugterne og Høet har været betydelig større i 1890 end i det forudgaaende Aar, hvorved imidlertid maa fremhæves, at en stor Del af dette forøgede Mængde-Udbytte skyldes den allerede omtalte Omstændighed, at Høst-Udbyttet i 1890 er beregnet med de nye Arealopgivelser fra 1888, der i Særdeleshed udvise en overordenlig Tiltagen af det med Blandsæd og Rodfrugter besaaede Areal. For de fire Hovedkornsorters Vedkommende skal bemærkes, at Arealet er tiltaget for Havre og Rug, men af Rugen har Fold-Udbyttet været noget ringere i 1890 end i 1889, hvilket har medført, at Mængde-Udbyttet af denne Kornsort alligevel er blevet lidt mindre i det første end i det sidstnævnte Aar. Derimod ere haade Hvede- og Byg-Arealerne aftagne, og naar Byggen ikke desto mindre viser et adskilligt større Mængde-Udbytte for 1890 end for 1889, er dette en Følge af, at Fold-Udbyttet af denne Sædart har været ikke lidet større i 1890 end i det forudgaaende Aar. — I Sammenligning med Gjennemsnittet af det sidste Femaar, 1886—90, har Værdien af Høsten i 1890 for hele Landet været 38,5 Mill. Kr. (o: 14,4 pCt.) større end Gjennemsnits-Værdien, nemlig 20,4 Mill. Kr. (o: 14,2 pCt.) større for Øerne og 18,1 Mill. Kr. (o: 14,7 pCt.) større for Jylland; Gjennemsnits-Værdierne for

Femaaret udgjøre nemlig for hele Landet 267,3 Mill. Kr., for Øerne 143,8 Mill. Kr. og for Jylland 123,5 Mill. Kr.

Værdi-Udbyttet af de forskellige Sæd- og Plantearter (idet disse opstilles efter Værdiernes Størrelse i 1890) har i hele Landet været følgende:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
af Havre	64,6 Mill. Kr.	52,8 Mill. Kr.	55,6 Mill. Kr.
- Byg	59,2 —	53,8 —	55,5 —
- Rug	44,9 —	47,3 —	40,7 —
- Agerhø	37,7 —	28,6 —	28,4 —
- Enghø	27,5 —	30,1 —	26,9 —
- Blandsæd	24,3 —	15,7 —	17,1 —
- Rodfrugter (u. Kartofler)	18,9 —	7,2 —	9,3 —
- Hvede	12,9 —	15,8 —	15,4 —
- Kartofler	11,3 —	17,0 —	12,7 —
- Bælgsæd	2,7 —	3,5 —	3,7 —
- Boghvede	1,7 —	2,2 —	1,7 —
- Raps	0,1 —	0,4 —	0,3 —

Af de ovenfor nævnte Planter er der i 1890 for Byg, Havre, Blandsæd, Rodfrugter og Agerhø beregnet et større, for Hvede, Rug, Boghvede, Bælgsæd, Kartofler, Raps og Enghø et mindre Værdi-Udbytte end i 1889, og i Forhold til Gjennemsnittet af Femaaret har Værdi-Udbyttet i 1890 af Rug, Byg, Havre, Blandsæd, Rodfrugter, Agerhø og Enghø været større, men af Hvede, Bælgsæd, Kartofler og Raps mindre end Gjennemsnits-Værdierne. For Rodfrugterne har Værdi-Førøgelsen i begge Forhold været forholdsvis størst. — Byggen har i 1890 for hele Landet givet 5,4 Mill. Kr. mere end i 1889 (nemlig 1,9 Mill. mere for Øerne og 3,5 Mill. mere for Jylland) og 3,7 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Havren har i hele Landet indbragt 11,8 Mill. Kr. mere i 1890 end i 1889 (nemlig 2,9 Mill. mere paa Øerne og 8,9 Mill. mere i Jylland) og 9,0 Mill. Kr. mere end gennemsnitlig i Femaaret. Blandsæden har givet 8,6 Mill. Kr. mere

end i 1889 (nemlig 4,9 Mill. mere paa Øerne og 3,7 Mill. mere i Jylland) og 7,2 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Rodfrugterne (u. Kartofler) have i hele Landet indbragt 11,7 Mill. Kr. mere end i 1889 α : mellem 2 og 3 Gange saa meget som i 1889 (nemlig paa Øerne 11,2 Mill. i 1890 mod 4,5 Mill. i 1889 og i Jylland 7,7 Mill. i 1890 mod 2,7 Mill. i 1889) og 9,6 Mill. Kr. mere end gjennemsnitlig i Femaaret. Af Agerhøet har Værdi-Udbyttet været 9,1 Mill. Kr. større end i 1889 (hvilken Værdi-Forøgelse helt og holdent falder paa Øerne) og 9,3 Mill. Kr. større end i Gjennemsnittet af Femaaret. — Derimod har Hveden i 1890 i hele Landet givet 2,9 Mill. Kr. mindre end i 1889 (hvoraf 2,7 Mill. mindre paa Øerne og 0,2 Mill. mindre i Jylland) og 2,5 Mill. Kr. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret. Rugen har i hele Landet indbragt 2,4 Mill. Kr. mindre end i 1889 (nemlig 0,6 Mill. mindre paa Øerne og 1,8 Mill. mindre i Jylland), men 4,2 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Bøghveden har ydet 0,6 Mill. Kr. mindre end i 1889 (hvilken Værdi-Forringelse udelukkende falder paa Jylland), men en Ubetydelighed mere end gjennemsnitlig i Femaaret. Bælg-sæden har givet 0,8 Mill. Kr. mindre end i 1889 (nemlig 0,7 Mill. mindre paa Øerne og 0,1 Mill. mindre i Jylland) og 1,0 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Kartoflerne have i hele Landet indbragt 5,7 Mill. Kr. mindre end i 1889 (nemlig 1,8 Mill. mindre paa Øerne og 3,9 Mill. mindre i Jylland) og 1,4 Mill. Kr. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret. Rapsen har i hele Landet kun givet 0,12 Mill. Kr. i 1890 mod 0,35 Mill. Kr. i 1889 (nemlig paa Øerne kun 0,08 Mill. i 1890 mod 0,27 Mill. i 1889 og i Jylland 0,04 Mill. i 1890 mod 0,08 Mill. i 1889) og 0,2 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Endelig har Enghøet i 1890 i hele Landet indbragt 2,6 Mill. Kr. mindre end i 1889 (nemlig 0,5 Mill. mindre for Øerne og 2,1 Mill. mindre for Jylland), men 0,6 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret.

Mængde-Udbyttet i Tønder og Læs af Høsten i 1890 har af Byg, Havre, Blandsæd, andre Rodfrugter, Agerhø og Enghø været større, men af Hvede, Rug, Bøghvede, Bælg-sæd,

Kartofler og Raps mindre end i 1889. — Af Byg er der i 1890 i hele Landet avlet 1,0 Mill. Tdr. mere end i 1889 (nemlig 0,5 Mill. mere paa Øerne og ligeledes 0,5 Mill. mere i Jylland), af Havre 2,7 Mill. Tdr. mere (nemlig 0,8 Mill. mere paa Øerne og 1,9 Mill. mere i Jylland) og af Blandsæd 1,3 Mill. Tdr. mere (nemlig 0,8 Mill. mere paa Øerne og 0,5 Mill. mere i Jylland). Udbyttet af Rodfrugterne har for hele Landet været 14,5 Mill. Tdr. større end i 1889 (nemlig 7,9 Mill. større paa Øerne og 6,6 Mill. større i Jylland), af Agerhøet 0,5 Mill. Læs større (nemlig 0,4 Mill. større paa Øerne og 0,1 Mill. større i Jylland) og af Enghøet 0,1 Mill. Læs større (hvilken Mængde-Førøgelse i Særdeleshed falder paa Jylland). — Derimod har Udbyttet af Hveden for hele Landet været 0,2 Mill. Tdr. mindre end i 1889 (hvilken Formindskelse falder paa Øerne), af Rugen 0,1 Mill. Tdr. mindre (nemlig i Jylland), af Boghveden 0,06 Mill. Tdr. mindre (ligeledes i Jylland), af Bælgsæden 0,06 Mill. Tdr. mindre (nemlig 0,05 Mill. mindre paa Øerne og 0,01 Mill. mindre i Jylland), af Kartoflerne 1,3 Mill. Tdr. mindre (nemlig 0,4 Mill. mindre paa Øerne og 0,9 Mill. mindre i Jylland) og endelig af Rapsen 0,01 Mill. Tdr. mindre (væsenlig paa Øerne).

Priserne paa de forskellige Afgrøder have, som allerede berørt, alle været lavere i 1890 end i 1889. Ifølge Kapiteltaksterne have saaledes Priserne paa Rug, Byg, Havre, Hvede, Ærter og Boghvede i Gjennemsnit for hele Kongeriget i 1890 været henholdsvis 0,17 Kr., 0,81 Kr., 0,88 Kr., 0,005 Kr., 0,03 Kr. og 0,07 Kr. mindre end i 1889. Som Følge af de lavere Priser paa Foraarssæden har ogsaa Prisen paa Blandsæd været lavere og ligeledes Prisen paa Kartofler, hvoraf en Tønde regnes lig $\frac{3}{8}$ Td. Byg. Fremdeles have Priserne paa Rodfrugter, paa Raps og saavel paa Agerhø som paa Enghø været ikke lidet lavere i 1890 end i 1889.

I de enkelte Amter har Høsten havt følgende Værdier (idet Amterne ordnes efter Værdi-Udbyttets Størrelse i 1890):

		i 1890.		i 1889.		i Gjennemsn. af 1886—90.
i Odense	Amt . .	22,4 Mill. Kr.		21,1 Mill. Kr.		20,7 Mill. Kr.
- Maribo	— . .	22,2 —		20,3 —		19,4 —
- Holbæk	— . .	21,0 —		16,2 —		17,6 —
- Præstø	— . .	21,0 —		17,2 —		17,9 —
- Aarhus	— . .	19,6 —		18,0 —		16,8 —
- Sorø	— . .	18,9 —		15,7 —		16,1 —
- Svendborg	— . .	18,2 —		18,2 —		17,0 —
- Vejle	— . .	17,7 —		17,3 —		16,6 —
- Ringkjøbing	— . .	17,6 —		17,2 —		15,7 —
- Københavns	— . .	17,6 —		16,4 —		15,7 —
- Randers	— . .	17,5 —		15,8 —		14,9 —
- Frederiksborg	— . .	16,8 —		14,7 —		14,1 —
- Viborg	— . .	16,7 —		15,0 —		14,1 —
- Hjørring	— . .	15,2 —		12,5 —		12,6 —
- Aalborg	— . .	14,4 —		12,2 —		12,0 —
- Ribe	— . .	12,8 —		11,9 —		11,5 —
- Thisted	— . .	10,1 —		9,5 —		9,3 —
- Bornholms	— . .	6,1 —		5,2 —		5,3 —

Værdi-Udbyttet af Høsten har for alle Amtene været større i 1890 end i 1889. Mer-Værdien i 1890 har for de forskjellige Amtter været følgende (idet Amtene ordnes efter Størrelsen af den procentvise Forøgelse):

for Holbæk	Amt . .	+ 4,8 Mill. Kr.		∞: + 29,6 pCt.
- Præstø	— . .	+ 3,8 —		- + 22,1 —
- Hjørring	— . .	+ 2,7 —		- + 21,6 —
- Sorø	— . .	+ 3,2 —		- + 20,4 —
- Aalborg	— . .	+ 2,2 —		- + 18,0 —
- Bornholms	— . .	+ 0,9 —		- + 17,3 —
- Frederiksborg	— . .	+ 2,1 —		- + 14,3 —
- Viborg	— . .	+ 1,7 —		- + 11,3 —
- Randers	— . .	+ 1,7 —		- + 10,8 —
- Maribo	— . .	+ 1,9 —		- + 9,4 —

for Aarhus	Amt . . + 1,6 Mill. Kr.	o: + 8,9 pCt.
- Ribe	— . . + 0,9 —	- + 7,6 —
- Kjøbenhavns	— . . + 1,2 —	- + 7,3 —
- Thisted	— . . + 0,6 —	- + 6,3 —
- Odense	— . . + 1,3 —	- + 6,2 —
- Vejle	— . . + 0,4 —	- + 2,3 —
- Ringkjøbing	— . . + 0,4 —	- + 2,3 —
- Svendborg	— . . + 0,0 —	- + 0,0 —

Sammenlignes Høst-Værdierne for Amterne i 1890 med de tilsvarende Gjennemsnits-Værdier for Femaaret 1886—90, har Værdi-Udbyttet i 1890 ligeledes i alle Amterne været større end Gjennemsnits-Værdierne. Mer-Værdien i 1890 udgjør nemlig i dette Forhold:

for Hjørring	Amt . . + 2,6 Mill. Kr.	o: + 20,6 pCt.
- Aalborg	— . . + 2,4 —	- + 20,0 —
- Holbæk	— . . + 3,4 —	- + 19,3 —
- Frederiksborg	— . . + 2,7 —	- + 19,1 —
- Viborg	— . . + 2,6 —	- + 18,4 —
- Randers	— . . + 2,6 —	- + 17,4 —
- Sorø	— . . + 2,8 —	- + 17,4 —
- Præstø	— . . + 3,1 —	- + 17,3 —
- Aarhus	— . . + 2,8 —	- + 16,7 —
- Bornholms	— . . + 0,8 —	- + 15,1 —
- Maribo	— . . + 2,8 —	- + 14,4 —
- Kjøbenhavns	— . . + 1,9 —	- + 12,1 —
- Ringkjøbing	— . . + 1,9 —	- + 12,1 —
- Ribe	— . . + 1,3 —	- + 11,3 —
- Thisted	— . . + 0,8 —	- + 8,6 —
- Odense	— . . + 1,7 —	- + 8,2 —
- Svendborg	— . . + 1,2 —	- + 7,1 —
- Vejle	— . . + 1,1 —	- + 6,6 —

Procent-Rækkerne udvise, at Høsten i 1890 i Sammenligning med Høsten i 1889, har givet det forholdsvis bedste Udbytte i

Holbæk Amt og det forholdsvis mindst gunstige i Svendborg Amt (hvor Værdi-Forøgelsen for 1890 kun beløber sig til henimod 50,000 Kr.), — medens den sammenholdt med Gjennemsnitts-Værdierne i Femaaret har givet den forholdsvis største Værdi-Forøgelse i Hjørring Amt og den forholdsvis mindste i Vejle Amt.

Tager man Hensyn til Landets naturlige Inddeling i Jylland og de forskellige større Øer, idet man tillige deler Jylland i 3 Dele — nemlig: det sydøstlige Jylland, omfattende Vejle, Aarhus og Randers Amter, det nordlige Jylland, omfattende Aalborg, Hjørring og Thisted Amter, og det sydvestlige Jylland, omfattende Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter —, fordeler Høst-Udbyttets Værdi sig paa de forskellige Landsdele paa følgende Maade:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
Sjælland	91,0 Mill.Kr.	76,7 Mill.Kr.	77,7 Mill.Kr.
det sydøstl. Jylland .	54,8 —	51,1 —	48,3 —
- sydvestl. — .	47,1 —	44,1 —	41,3 —
- nordlige — .	39,7 —	34,2 —	33,9 —
Fyn	36,2 —	34,8 —	33,5 —
Lolland	15,5 —	14,3 —	13,2 —
Falster	6,7 —	6,0 —	6,1 —
Bornholm	6,1 —	5,2 —	5,3 —
Langeland	3,5 —	3,5 —	3,3 —
Møen	3,3 —	2,6 —	2,9 —
Samsø	1,0 —	0,9 —	0,9 —
Ærø	0,9 —	1,0 —	0,9 —

De anførte Landsdele have alle haft et større Værdi-Udbytte af Høsten i 1890 end af Høsten i 1889, undtagen Langeland (hvor Udbyttet har været en Ubetydelighed mindre i 1890 end i 1889) og Ærø. — Sammenholdt med Gjennemsnitts-Værdierne i Femaaret har Høsten i 1890 i alle Landsdelene givet et større Værdi-Udbytte end det gjennemsnitlige, kun med Undtagelse af Ærø, hvor Værdien i 1890 paa det nærmeste har været den samme som Gjennemsnitts-Værdien.

Hvor stort Værdi-Udbyttet gjennemsnitlig har været pr. Td. Land dyrket Areal og pr. Td. Ager- og Engs-Hartkorn, saavel i hele Landet og dets to Hoveddele som i de enkelte Amter og Landsdele, vil fremgaa af nedenstaaende Oversigter, hvor Amterne og Landsdelene ordnes efter Værdi-Udbyttets Størrelse i 1890.

Gjennemsnitts-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal var:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
for hele Landet	97 Kr.	91 Kr.	88 Kr.
paa Øerne	119 —	110 —	108 —
i Jylland	80 —	76 —	72 —

og Gjennemsnitts-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
for hele Landet	808 Kr.	725 Kr.	706 Kr.
paa Øerne	789 —	696 —	691 —
i Jylland	831 —	759 —	725 —

I Landets enkelte Amter har Gjennemsnitts-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
i Kjøbenhavns Amt . . (1)	130 Kr.	(1) 125 Kr.	(1) 119 Kr.
- Frederiksborg — . . (2)	129 —	(3) 116 —	(3) 111 —
- Maribo — . . (3)	123 —	(2) 122 —	(2) 114 —
- Sorø — . . (4)	121 —	(6) 105 —	(5) 106 —
- Præstø — . . (5)	118 —	(8) 101 —	(6) 104 —
- Holbæk — . . (6)	116 —	(9) 96 —	(7) 103 —
- Bornholms — . . (7)	113 —	(7) 101 —	(9) 102 —
- Odense — . . (8)	113 —	(4) 111 —	(4) 108 —
- Svendborg — . . (9)	105 —	(5) 110 —	(8) 102 —
- Aarhus — . . (10)	95 —	(10) 92 —	(12) 84 —
- Thisted — . . (11)	92 —	(12) 89 —	(11) 86 —
- Vejle — . . (12)	88 —	(11) 91 —	(10) 87 —
- Randers — . . (13)	88 —	(13) 82 —	(13) 77 —
- Viborg — . . (14)	79 —	(15) 75 —	(14) 70 —

		i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
i Ringkjøbing Amt . .	(15)	75 Kr.	(14) 77 Kr.	(15) 69 Kr.
- Hjørring — . .	(16)	74 —	(17) 62 —	(17) 62 —
- Ribe — . .	(17)	69 —	(16) 70 —	(16) 66 —
- Aalborg — . .	(18)	66 —	(18) 59 —	(18) 57 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn):

		i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
i Frederiksborg Amt . .	(1)	1038 Kr.	(2) 909 Kr.	(1) 874 Kr.
- Bornholms — . .	(2)	1007 —	(4) 851 —	(2) 869 —
- Ringkjøbing — . .	(3)	970 —	(1) 947 —	(3) 863 —
- Hjørring — . .	(4)	945 —	(5) 782 —	(5) 784 —
- Ribe — . .	(5)	929 —	(3) 865 —	(4) 833 —
- Viborg — . .	(6)	861 —	(7) 775 —	(8) 730 —
- Holbæk — . .	(7)	857 —	(16) 663 —	(9) 720 —
- Københavns — . .	(8)	826 —	(8) 768 —	(7) 740 —
- Aarhus — . .	(9)	809 —	(9) 746 —	(10) 692 —
- Sorø — . .	(10)	805 —	(13) 670 —	(11) 686 —
- Vejle — . .	(11)	797 —	(6) 778 —	(6) 750 —
- Aalborg — . .	(12)	785 —	(15) 664 —	(14) 655 —
- Præstø — . .	(13)	748 —	(18) 614 —	(16) 639 —
- Thisted — . .	(14)	746 —	(10) 697 —	(12) 684 —
- Maribo — . .	(15)	735 —	(14) 670 —	(15) 639 —
- Odense — . .	(16)	715 —	(11) 676 —	(13) 662 —
- Randers — . .	(17)	708 —	(17) 636 —	(18) 602 —
- Svendborg — . .	(18)	672 —	(12) 670 —	(17) 626 —

Med Hensyn til Værdi-Udbyttet pr. Td. Land dyrket Areal have Øernes Amter stadig Forrangen for de jyske Amter; saavel i 1890 som i 1889 og i Gjennemsnittet af Femaaret har Udbyttet i denne Henseende været størst i Københavns Amt og mindst i Aalborg Amt. — Hvad Værdi-Udbyttet pr. Td. Hartkorn angaar, er det største Udbytte i 1890 og i Gjennemsnittet af Femaaret indvundet i Frederiksborg Amt, men i 1889 i Ringkjøbing Amt, og det mindste i 1890 i Svendborg Amt, i 1889 i Præstø Amt, og gjennemsnitlig i Femaaret i Randers Amt.

I de forskjellige Landsdele har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
for Falster	(1) 126 Kr.	(3) 120 Kr.	(2) 119 Kr.
- Møen	(2) 125 —	(7) 103 —	(3) 112 —
- Sjælland	(3) 123 —	(5) 108 —	(5) 108 —
- Langeland	(4) 122 —	(1) 132 —	(1) 121 —
- Lolland	(5) 122 —	(2) 122 —	(4) 112 —
- Bornholm	(6) 113 —	(8) 101 —	(7) 102 —
- Fyn	(7) 109 —	(4) 109 —	(6) 104 —
- Ærø	(8) 92 —	(6) 106 —	(8) 94 —
- det sydøstl. Jylland	(9) 90 —	(9) 88 —	(9) 83 —
- Samsø	(10) 90 —	(10) 78 —	(10) 81 —
- det nordlige Jylland	(11) 75 —	(12) 66 —	(12) 65 —
- det sydvestl. —	(12) 74 —	(11) 74 —	(11) 68 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
for Bornholm	(1) 1007 Kr.	(2) 851 Kr.	(1) 869 Kr.
- det sydvestl. Jylland	(2) 918 —	(1) 860 —	(2) 804 —
- Sjælland	(3) 843 —	(6) 712 —	(4) 721 —
- det nordlige Jylland	(4) 827 —	(5) 713 —	(6) 706 —
- Møen	(5) 819 —	(11) 650 —	(5) 711 —
- Langeland	(6) 774 —	(3) 783 —	(3) 728 —
- det sydøstl. Jylland	(7) 770 —	(4) 718 —	(7) 679 —
- Falster	(8) 743 —	(9) 665 —	(8) 672 —
- Lolland	(9) 732 —	(8) 672 —	(10) 625 —
- Fyn	(10) 691 —	(10) 663 —	(9) 639 —
- Samsø	(11) 633 —	(12) 543 —	(12) 566 —
- Ærø	(12) 609 —	(7) 698 —	(11) 622 —

I 1890 har Værdi-Udbyttet pr. Td. Land dyrket Areal været størst paa Falster og mindst i det sydvestlige Jylland, men i 1889 og gennemsnitlig i Femaaret størst paa Langeland og mindst i det nordlige Jylland. — I Forhold til Hartkornet har Værdi-Udbyttet saavel i 1890 som i Gjennemsnittet af Femaaret været størst paa Bornholm, men i 1889 i det sydvestlige Jylland, medens det mindste Udbytte i denne Henseende i 1890 er indvundet paa Ærø, men i 1889 og gennemsnitlig i Femaaret paa Samsø.

Til særlig Oplysning om Udbyttet af Landets 4 Hoved-Kornsorter, Hvede, Rug, Byg og Havre, meddeles endnu de efterfølgende Oversigter.

Hvor mange Fold hver af disse 4 Hoved-Kornsorter i 1890 gjennemsnitlig har givet pr. Td. Land i de enkelte Amter, vil ses af nedenstaaende Tabel:

Gjennemsnitts-Udbytte i Fold pr. Td. Land i 1890.

Amt.	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.
Kjøbenhavns	12,5	12,2	14,4	16,0
Frederiksborg	12,6	12,2	13,1	15,0
Holbæk	12,4	11,1	12,5	14,5
Sorsø	11,8	11,5	12,7	14,5
Præstø	11,4	10,5	12,3	14,1
Bornholms	11,5	9,9	11,8	14,4
Maribo	12,0	9,8	11,4	14,3
Svendborg	11,2	9,1	11,1	13,0
Odense	11,8	10,3	11,3	13,0
Øernes Amter . . .	11,8	10,8	12,3	14,2
Vejle	11,6	6,6	9,7	11,2
Aarhus	12,3	8,5	10,1	12,5
Randers	11,7	8,3	10,0	12,5
Aalborg	6,4	6,8	8,8	9,4
Hjørring	6,7	6,3	9,2	10,0
Thisted	10,0	8,9	12,5	14,6
Viborg	7,8	7,5	10,1	12,1
Ringkjøbing	9,5	6,3	9,2	10,1
Ribe	9,3	5,3	7,9	9,2
Jyllands Amter . . .	11,2	7,0	9,7	11,2
Hele Kongeriget . . .	11,7	8,4	11,2	12,1

I Gjennemsnit for hele Landet er der pr. Td. Land i 1890 af Hvede avlet 0,7 Tdr. mindre end i 1889 og 0,6 Tdr. mindre end gjennemsnitlig i det sidste Femaar, og af Rug 0,6 Td. mindre end i 1889 og 0,1 Td. mindre end i Gjennemsnittet af 1886—90, hvorimod Byggen og Havren have givet henholdsvis 2,4 og 2,9 Tdr. mere end i 1889 og hver især 1,0 Td. mere end gjennemsnitlig i Femaaret. — Paa Øerne har det gjennemsnitlige Fold-Udbytte af Hveden været 0,8 Td. mindre end i 1889 og 0,7 Td. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret og af Rugen 0,2 Td. mindre end saavel i 1889 som i Gjennemsnittet af Femaaret, medens Byggen har givet 2,2 Tdr. mere end i 1889 og 0,8 Td. mere end gjennemsnitlig i 1886—90 og endelig Havren 3,3 Tdr. mere end i 1889 og 1,2 Td. mere end gjennemsnitlig i Femaaret. — I Jylland har Fold-Udbyttet af Hveden været 0,3 Td. mindre end Fold-Udbyttet saavel i 1889 som i Gjennemsnittet af 1886—90 og af Rugen 0,9 Td. mindre end i 1889 og 0,2 Td. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret, men af Byggen og Havren for hver især 2,8 Tdr. større end i 1889 og henholdsvis 1,3 og 1,0 Td. større end gjennemsnitlig i 1886—90.

Fold-Udbyttet pr. Td. Land var nemlig i 1889:

	af Hvede.	af Rug.	af Byg.	af Havre.
for hele Landet . . .	12,4 Tdr.	9,0 Tdr.	8,8 Tdr.	9,2 Tdr.
- Øerne	12,6 —	11,0 —	10,1 —	10,9 —
- Jylland	11,5 —	7,9 —	6,9 —	8,4 —

og i Gjennemsnittet af 1886—90:

	af Hvede.	af Rug.	af Byg.	af Havre.
for hele Landet . . .	12,3 Tdr.	8,5 Tdr.	10,2 Tdr.	11,1 Tdr.
- Øerne	12,5 —	11,0 —	11,5 —	13,0 —
- Jylland	11,5 —	7,2 —	8,4 —	10,2 —

I 1890 har blandt Øernes Amter Fold-Udbyttet af Hvede og Rug været størst i Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter og af Byg og Havre størst i Kjøbenhavns og derefter i Frederiksborg Amt, hvorimod det af alle 4 Hovedkornsorter har været mindst i

Svendborg Amt. — I Jylland var Fold-Udbyttet af Hvede størst i Aarhus Amt og af Rug, Byg og Havre størst i Thisted Amt, medens det mindste Fold-Udbytte gennemsnitlig⁶ indvandt af Hvede i Aalborg Amt og af Rug, Byg og Havre i Ribe Amt.

De 4 Hoved-Kornsorter under Et have gennemsnitlig pr. Td. Land givet følgende Udbytte i Kroner:

	i 1890.	i 1889.	i Gennemsn. af 1886—90.
i hele Kongeriget	95 Kr.	90 Kr.	88 Kr.
paa Øerne	116 —	110 —	109 —
i Jylland	80 —	74 —	72 —

i de enkelte Amter:

	i 1890.	i 1889.	i Gennemsn. af 1886—90.
i Københavns Amt. . .	(1) 131 Kr.	(2) 122 Kr.	(1) 121 Kr.
- Frederiksborg — . .	(2) 121 —	(6) 105 —	(6) 105 —
- Maribo — . .	(3) 120 —	(1) 129 —	(2) 120 —
- Sorø — . .	(4) 120 —	(4) 109 —	(3) 111 —
- Holbæk — . .	(5) 118 —	(9) 97 —	(5) 106 —
- Præstø — . .	(6) 115 —	(7) 103 —	(4) 108 —
- Odense — . .	(7) 107 —	(5) 108 —	(7) 105 —
- Bornholms — . .	(8) 105 —	(8) 100 —	(9) 98 —
- Svendborg — . .	(9) 104 —	(3) 114 —	(8) 103 —
- Thisted — . .	(10) 100 —	(12) 88 —	(10) 90 —
- Aarhus — . .	(11) 90 —	(10) 89 —	(12) 81 —
- Randers — . .	(12) 88 —	(13) 82 —	(13) 78 —
- Vejle — . .	(13) 84 —	(11) 88 —	(11) 84 —
- Viborg — . .	(14) 81 —	(14) 71 —	(14) 69 —
- Ringkjøbing — . .	(15) 74 —	(15) 70 —	(15) 68 —
- Ribe — . .	(16) 71 —	(16) 63 —	(16) 66 —
- Hjørring — . .	(17) 70 —	(17) 58 —	(17) 61 —
- Aalborg — . .	(18) 67 —	(18) 54 —	(18) 57 —

og i de forskjellige Landsdele:

	i 1890.	i 1889.	i Gjennemsn. af 1886—90.
paa Langeland	(1) 127 Kr.	(1) 136 Kr.	(1) 126 Kr.
- Falster	(2) 122 —	(3) 125 —	(2) 125 —
- Sjælland	(3) 121 —	(5) 107 —	(5) 110 —
- Lolland	(4) 119 —	(2) 131 —	(3) 118 —
- Møen	(5) 113 —	(6) 107 —	(4) 115 —
- Bornholm	(6) 105 —	(8) 100 —	(7) 98 —
- Fyn	(7) 104 —	(4) 108 —	(6) 102 —
- Ærø	(8) 94 —	(7) 105 —	(8) 93 —
- Samsø	(9) 82 —	(10) 73 —	(10) 77 —
i det sydøstl. Jylland . .	(10) 81 —	(9) 86 —	(9) 80 —
- — sydvestl. — . .	(11) 76 —	(11) 69 —	(11) 68 —
- — nordlige — . .	(12) 75 —	(12) 63 —	(12) 66 —

De jyske Amter staa i alle 3 Rækker under Øernes Amter. Det største Værdi-Udbytte af de 4 Hoved-Kornsorarter tilsammen er blandt Øernes Amter baade i 1890 og i Gjennemsnittet af Femaaret indvundet i Kjøbenhavns Amt, men i 1889 i Maribo Amt, og blandt Jyllands Amter ligeledes baade i 1890 og gjennemsnitlig i Femaaret i Thisted Amt, men i 1889 i Aarhus Amt. Det mindste Værdi-Udbytte i denne Henseende er paa Øerne i 1890 indvundet i Svendborg Amt, i 1889 i Holbæk Amt og i Gjennemsnittet af Femaaret i Bornholms Amt, medens i Jylland Viborg, Ringkjøbing, Ribe, Hjørring og Aalborg Amter i den samme Følge-Orden indtage de laveste Pladser i alle Rækkerne. — Blandt Landsdelene findes saavel i 1890 som i 1889 og i Gjennemsnittet af Femaaret Langeland øverst og det nordlige Jylland nederst.

I de enkelte Aar af Femaaret 1886—90 har Høst-Udbyttet efter de gangbare Priser været beregnet til følgende Værdier:

	for hele Landet.	for Øerne.	for Jylland.
i 1886	258,8 Mill. Kr.	138,4 Mill. Kr.	120,4 Mill. Kr.
- 1887	243,5 —	140,8 —	102,7 —
- 1888	253,9 —	130,6 —	123,3 —
- 1889	274,4 —	145,0 —	129,4 —
- 1890	305,8 —	164,2 —	141,6 —
I Gjsn. af Femaaret.	267,3 Mill. Kr.	143,8 Mill. Kr.	123,5 Mill. Kr.

Det Kongelige Danske Statistiske Bureau i Juni 1891.

Marius Gad.